

АТА-АНАЛАРҒА АРНАЛҒАН КЕҢЕС

«Баламен қысқы серуендеуді қалай жағымды және пайдалы етуге болады»

Балалар серуендеуді ұнатады. Біріншіден, көшеде әрқашан қызық. Екіншіден, онда ата-аналар оларға толығымен тиесілі, ересектерде әрқашан маңызды істер болатын үйлер сияқты емес. Міне, сізге пайдалы нәрсені жағымды нәрсемен біріктірудің тамаша мүмкіндігі.

Баламен қыста серуендеу таза ауа мен физикалық даму мүмкіндігіне байланысты ғана емес, пайдалы болуы мүмкін. Мұнда сіз өз балаңызды ұқыпсыз дамытып, тәрбиелейсіз. Кішкентай бір амал: күніңізді не істегіңіз келсе де, оны ойын деп атаңыз - сізге жүз пайыз назар аудару және белсенді қатысу қамтамасыз етілген. Арнайы жабдық? Екі жұп қолғап (су өткізбейтіндерден жақсы), үлкен шелек, қалағы ұзын күрек немесе қалақшалар, шаналар (коньки немесе шаңғы), құстар мен жануарларға арналған азық. Қалғаны - сіз тағайындаған сөйлесу немесе ойын тақырыбы бойынша. Жақсы және пайдалы серуен үш бөліктен тұрады: бақылау және әңгімелесу, дамытушы ойын немесе жеке шығармашылық үшін бос уақыт. Әрине, бұл бөлу таза шартты, және әрқайсысының арасында нақты шекара жоқ. Өз сабақтарыңызды қандай тәртіппен өткізетініңіздің маңызы жоқ. Бақылау және әңгімелесу тақырыбын балаңыздың жасын ескере отырып таңдайсыз. Мысалы: «Қыста ағаштар», «Бүгін ауа райы қандай», «Қыста құстар не істейді», «Тәулік уақыты: қазір не, күндіз ме, кешке ме?», «Қыста кім қалай киінеді» және т.с.с. Ересек балаға сұрақтар қоюға болады (күмәнданбаңыз,малышу всегда интересно подумать и поискать правильный ответ!) Например, спросите, какое сейчас время года, как он догадался, что кыс, ағаштардың жапырақтары қайда кетті. Егер бала оған жақын болмаса, сөйлесуді талап етпеңіз, жүгіруге уақыт беріңіз, содан кейін оның қазір не қызықтырғаны туралы сөйлесіңіз. Бес-он бес минут сізге жеткілікті, содан кейін бала шаршайды, демек жаңа

сабаққа көшу керек.

Жылдам ойындар:

1, «Сақтық қояны». Қоянға айналу (қоян құлақтарын қолмен бейнелеу). Қолын түсірмей отырып, секіріп отыру.

2 «. Түлкі мен түлкі». Сіз қоянға айналасыз да, қардың артына тентек түлкіден жасырынасыз. Ал бала сізді іздеп жатыр. Содан кейін рөлдеріңізді ауыстырасыз.

3 «.Олени». Қарлы қардың үстімен жүгіру пайдалы. Бірге тез аяқты бұғыға айналып, алға!

4 «.Солқалар». Бала - кучер, ол шанада отыр, сіз, әрине, «жылқысыз». Жылқыға команда бере отырып, бала «тура», «алға», «артқа», «бүйірден» сияқты ол үшін күрделі ұғымдарды игереді, ал ересек бала «оңға» және «солға» шатастыруды тоқтатады.

5 «. Көңілді шаңғышылар». «Коньки тебушілер». Әрине, сіз баланы шаңғымен сырғанауға, дұрыс итермелеуге, әр түрлі қадаммен жүруге үйретесіз. Бірақ ойында оны жасау қызықты әрі оңай. Жарысты уақытша орнатыңыз. Мысалы, сіз оңға дейін санағанша, бала сол дүкенге жете ме? Қиялды қосыңыз және шаңғы бағдарыңыз қазір қайда өтетінін елестетіңіз. Қазір сіз орманға тап болдыңыз: «Алдымызда ағаш бар, оны айналып кет», «Ой, қоян бұтақтардан секіріп шықты, кім тезірек, сен ме, әлде қоян ма?», «Түлкі шаңғы жолдарының қасында, шаңғы таяғымен соқпайды», «Мұнда ұңғы, тыныш, тыныш, аюды оятпа», «Міне, алаңқай, айналада жүрдік»...

6 «. Қардағы фигуралар». Бала қар құрсауына құлайды, қолдары мен аяқтарын жайып, ал сіз оған көтерілуге көмектесесіз; мүсіннің майланбауына тырысыңыз: балалар іздерін қалдыруды және оларға қарауды ұнатады. Ал сіз онымен адамның денесінің түрлі бөліктері қалай аталатынын қайталаңыз. Бұл ойынды серуеннің соңында ойнаған дұрыс.

Компаниядағы ойындар.

1 «. Секіру». Барлығы жылдам аттарды бейнелейді. Алдымен ат жылынады (бір орында қадам басу, төрт аяқпен жүруге болады, күлкірек). Содан кейін жүгіріп, секіріп, секіріп, айқайлап жауап береді - күледі. Бәрі де орнынан кетпей жасалады.

2 «. Соқпақпен, жолмен».... Бәрі бір-бірінен кейін тұрды. Сіз «соқпақпен» жүріп, кедергілерді «айналып өтесіз», өзен арқылы секіріп өтесіз, бұтақтардың астынан өтесіз. Қалғандарының бәрі қозғалысты қайталайды.

3 «. Орманда кім тұрады (далада, аулада...)». Сіз: «Орманда қасқыр өмір сүреді, оның қалай жүргенін көрсет» дейсіз. (Әр түрлі аңдар мен құстарды осылай атап өтесіз).

4. Классикалық ойындар: «Қаз-қаздар», «Мышықтар-тышқандар», «Тоқта». Тіпті, бәрі кездейсоқ үйіліп қалса да, зиян болмайды: қар жұмсақ.

Жүгірдік бе? Демалу уақыты келді.

1 «. Одан шықпайды ". Қарда кез келген нысандағы сызықты жүргізіңіз, бала қандай да бір зат болатындай сызуы тиіс. Қардағы оюларды шанамен, шаңғымен, конькимен шығаруға болады.2 ". Сіз сөзді айта бастайсыз, ал балаңыз оны аяқтайды. Мысалы: қар... (вик), қар... (ход), атасы мо... (роз), шығым... (га). 4-5 жастағы балаңызбен сіз рөлдеріңізді өзгерте аласыз, ал екі жасқа дейінгі балаңызға ол көретін заттарды атау керек.

3 «, Барлық ақ». Ақ түсті заттарды кезекпен атау, алдымен айналандағыларды, содан кейін - не есіңізде болса (қар, ананың қалпағы, машина...).

Ғылыми ойындар мен эксперименттер.

1 «, Қар мүсіндері». Әрине, сіз балаңыз екеуіңіз қарды қалыпқа келтірдіңіз, қарды шелекке жинап, кулич жасадыңыз, қарлы топырақты домалаттыңыз, қарды қалыпқа келтірдіңіз. Ал әр түрлі аңдар жасауға болады ғой (қоян, түлкі, мысық, жираф, бегемота). Және оларды бояу. Ол үшін алдын ала үйде гуашь (әр түрлі банкларда бірнеше түсті) сумен араластырып, қар мүсіндерін құяды. Нәтиже күтілгеннен асып кететініне күмән келтірмеуге болады.

2 «. Жел қай жерден соғады». Өзіңізбен бірге серуенге компас алыңыз. Бетке жел соғатындай етіп бұрыңыз және компаспен баламен бірге оның бағытын анықтаңыз. Бірнеше күннен кейін баланың өзі әлемнің жақтарын анықтай бастайды. Ал неге серуендеуге градусник алып, қар температурасын өлшемеске? Және оны пәтердің температурасымен салыстыруға бола ма?

3. балалар мұзды жалауды және қарды жеуді ұнатады. Біреуін үйге алып, мөлдір банкаға, ал жанында ауыз суы бар банканы қойыңыз. Мұз еріген кезде осы банклардағы судың түсін салыстырып көріңіз. Балаңызға пайдалы қорытынды жасауға көмектесіңіз.

4 «. Мұнда кім болды?» Баланың назарын қарда қандай әртүрлі іздердің қалатынына аударыңыз. Өзіңіздің ізіңізді және балалардың ізін салыстырып көріңіз (кімнен көп? кімнің аз?). Іздеушіге айналып, аулаңызда кім жүргенін анықтаңыз.

5 «. Мен сізге көмектесемін». Қыста жануарларға азық табу қиын екенін айтыңызшы. Өзіңізбен бірге нан, сүйек, майдың кесінділерін, дәндерді, жаңғақтарды алып жүріңіз. Сіздің балаңыз өзінің «Қарлы соқпақтарынан» әлсіз адамдарға көмектесетінімен мақтанады. Қар жауған кезде жолдарды тазалаумен айналысыңыз. Жауырынмен, аяқпен

таптауға болады. Тіпті осындай соқпақтардың тұтас лабиринтін жасап, онымен жүгіруге де болады.

Ал енді серуендеудің ең маңызды бөлігі - өз қазынаңды үйге қалай апару керек.

Ерекше дыбыс сигналын (құпия код) ойлап табыңыз, оны сіз оңай бейнелей аласыз (көңілді ән, құстардың қырылдауы, желдің үрлеуі), содан кейін сіздің ойнаған балаңыз оны естігенде, оның неге қажет екенін білуге тез жетеді. Және үйге баруға болады.

Ал енді серуендеудің ең маңызды бөлігі - өз қазынаңды үйге қалай апару керек.

Ерекше дыбыс сигналын (құпия код) ойлап табыңыз, оны сіз оңай бейнелей аласыз (көңілді ән, құстардың қырылдауы, желдің үрлеуі), содан кейін сіздің ойнаған балаңыз оны естігенде, оның неге қажет екенін білуге тез жетеді. Және үйге баруға болады. Келесі серуенге дейін!